

TEISINIŲ IŠVADŲ DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ RENGIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Teisinių išvadų dėl teisės aktų projektų rengimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato bendruosius teisinių išvadų dėl teisės aktų projektų (toliau – teisinė išvada) rengimo reikalavimus, teisinių išvadų turinį bei struktūrą, numatomo teisinio reguliavimo (toliau – numatomas reguliavimas) ir ministerijų atstovų (viceministrų, ministerijų kancelerių) pasitarimo (toliau – tarpinstitucinis pasitarimas) bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdžio medžiagos vertinimo tvarką.

2. Norminio teisės akto projektu numatomas reguliavimas vertinamas nacionalinės teisės, tarptautinės teisės, Europos Sąjungos teisės, teisės teorijos atžvilgiu, taip pat teismų suformuotos praktikos atžvilgiu. Tarptautinės sutarties projektas vertinamas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus, tarptautinės sutarčių teisės principus ir normas.

3. Atliekant numatomo reguliavimo vertinimą kompleksiskai, atsižvelgiant į metodo pritaikomumą taikomi sisteminis, lyginamasis, bendrųjų teisės principų, istorinis, lingvistinis, loginis, teleologinis, precedentų ir kiti teisės aiškinimo ir tyrimo metodai.

II SKYRIUS BENDRIEJI TEISINIŲ IŠVADŲ RENGIMO REIKALAVIMAI

4. Prieš teikiant teisinę išvadą turi būti nustatoma, kokia apimtimi ji bus teikiama. Teisinės išvados teikimo apimtis priklauso nuo:

4.1. to, ar teisės akto projektas yra norminio pobūdžio;

4.2. teisės akto projekto teisinio reguliavimo lygmens (teisės akto projekto rūšies);

4.3. to, ar teisės akto projekto teisinio reguliavimo sritis susijusi su teisingumo ministru pavestomis valdymo sritimis, nurodytomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarime Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“;

4.4. to, ar teisės akto projektas yra tarptautinė ratifikuojama sutartis, tarptautinė neratifikuojama sutartis ar kitas tarptautinio pobūdžio susitarimas, sudaromas Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir kitų tarptautinio pobūdžio susitarimų rengimo ir sudarymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 1 d. nutarimu Nr. 1179 „Dėl Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir kitų tarptautinio pobūdžio susitarimų rengimo ir sudarymo taisyklių patvirtinimo“, IX arba X skyriaus nustatyta tvarka, (toliau – kitas tarptautinio pobūdžio susitarimas);

4.5. to, ar teisės akto projektu yra perkeliama ar įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai arba ar šiuo projektu daromas poveikis Europos Sąjungos teisės taikymui.

5. Pateiktas derinti teisės akto projektas vertinamas ir teisinė išvada teikiama, jeigu jis atitinka vieną iš šių sąlygų:

5.1. yra norminio pobūdžio ir Lietuvos Respublikos Seimo ar Vyriausybės teisinio reguliavimo lygmens;

5.2. yra norminio pobūdžio ministro, Vyriausybės įstaigos, įstaigos prie ministerijos, kito Vyriausybei pavaldaus ir atskaitingo viešojo administravimo subjekto teisinio reguliavimo lygmens ir yra susijęs su teisingumo ministru pavestomis valdymo sritimis ar Europos Sąjungos teisės perkėlimu, įgyvendinimu ar taikymu;

5.3. yra nenorminio pobūdžio, susijęs su teisingumo ministru pavestomis valdymo sritimis ar Europos Sąjungos teisės perkėlimu, įgyvendinimu ar taikymu;

5.4. yra tarptautinė ratifikuojama arba neratifikuojama sutartis;

5.5. yra kitas tarptautinio pobūdžio susitarimas, susijęs su teisingumo ministru pavestomis valdymo sritimis.

6. Jeigu teisės akto projektas atitinka Aprašo 5.1 papunktyje nurodytą sąlygą (išskyrus Seime registruotus teisės aktų projektus), jį sisteminiu aspektu vertina ir teisinę išvadą rengia Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos struktūrinis padalinys, atsakingas už teisėkūros politikos formavimą, kartu su kitais, pagal kompetenciją su teisės akto projekto teisinio reguliavimo sritimi susijusiais, Teisingumo ministerijos struktūriniais padaliniais. Dėl Seime registruoto teisės akto projekto išvadą rengia Teisingumo ministerijos struktūrinis padalinys, atsakingas už teisės aktų projektų atitikties Europos Sąjungos teisei vertinimą, kartu su kitais, pagal kompetenciją su šio projekto teisinio reguliavimo sritimi susijusiais, Teisingumo ministerijos struktūriniais padaliniais.

7. Jeigu teisės akto projektas atitinka Aprašo 5.2 arba 5.3 papunktyje nurodytą sąlygą, už jo vertinimą ir teisinės išvados rengimą atsakingas (-i) Teisingumo ministerijos struktūrinis (-iai) padalinys (-iai), su kurio (-ių) kompetencija susijusi šio projekto teisinio reguliavimo sritis.

8. Jeigu teisės akto projektas yra:

8.1. tarptautinė ratifikuojama sutartis – jį vertina ir teisinę išvadą rengia Teisingumo ministerijos padalinys, atsakingas už tarptautinio teisinio bendradarbiavimo politikos formavimą, ir Teisingumo ministerijos struktūrinis padalinys, atsakingas už atitikties Europos Sąjungos teisei vertinimą;

8.2. tarptautinė neratifikuojama sutartis – jį vertina ir teisinę išvadą rengia Teisingumo ministerijos padalinys, atsakingas už tarptautinio teisinio bendradarbiavimo politikos formavimą, kartu su Teisingumo ministerijos padaliniu, atsakingu už teisėkūros politikos formavimą, ir kitais, pagal kompetenciją su šio projekto teisinio reguliavimo sritimi susijusiais, Teisingumo ministerijos struktūriniais padaliniais;

8.3. kitas tarptautinio pobūdžio susitarimas – jo vertinimą ir teisinės išvados rengimą koordinuoja Teisingumo ministerijos padalinys, atsakingas už tarptautinio teisinio bendradarbiavimo politikos formavimą, pagal poreikį pasitelkdamas Teisingumo ministerijos struktūrinį (-ius) padalinį (-ius), su kurio (-ių) kompetencija susijusi teisės akto projekto reguliavimo sritis.

9. Teisingumo ministerijos struktūriniai padaliniai, išskyrus Teisingumo ministerijos struktūrinį padalinį, atsakingą už atitikties Europos Sąjungos teisei vertinimą, atlikdami nenorminių teisės aktų projektų vertinimą, vertina jų atitiktį šių padalinių kuruojamos valdymo srities teisės aktams ir formuojamai tos srities politikai.

10. Jei išsamiai teisei išvadai parengti nepakanka turimos kompetencijos, būtina apie tai informuoti Teisingumo ministerijos struktūrinio padalinio, kurio specialistas rengia šią išvadą, vadovą, siūlant pasitelkti pagal kompetenciją kitus to paties ir (ar) kito Teisingumo ministerijos struktūrinio padalinio specialistus.

11. Teikiant teisinę išvadą turi būti įvertinta, ar subjektas, parengęs teisės akto projektą, turi tokių teisės aktų leidybos iniciatyvos teisę pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 38 straipsnio 1 dalį. Jeigu jis tokios teisės neturi, teisinė išvada neteikiama (apie tai informuojamas šio projekto rengėjas), jeigu kitaip nenusprendžia teisingumo ministras, teisingumo viceministras ar Teisingumo ministerijos kancleris.

12. Kai teisės akto projekto rengėjas prašo pateikti teisinę išvadą skubos tvarka, turi būti įvertinta, ar prašymas yra motyvuotas, t. y. ar nurodytos vertinimo skubos tvarka faktinės aplinkybės ir jas atitinkantis teisinis pagrindas, nurodytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento ir Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“, (toliau – Vyriausybės darbo reglamentas) 28 punkte arba Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento ir Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“, (toliau – Ministerijų teisėkūros taisyklės) 19 punkte. Jei prašyme suderinti teisės akto projektą skubos tvarka nurodytos faktinės aplinkybės

neatitinka Vyriausybės darbo reglamento 28 punkte ar Ministerijų teisėkūros taisyklių 19 punkte nurodytų atvejų, teisinė išvada teikiama Vyriausybės darbo reglamento 27 punkte ar Ministerijų teisėkūros taisyklių 17 punkte nurodytais terminais, o teisės akto projekto rengėjas informuojamas apie pareigą užtikrinti visų pastabų, gautų per Vyriausybės darbo reglamento 27 punkto pirmojoje pastraipoje ar Ministerijų teisėkūros taisyklių 17 punkte nustatytą terminą, tinkamą įvertinimą, siekiant nepažeisti Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 4 ir 5 punktuose įtvirtintų teisėkūros atvirumo, skaidrumo bei efektyvumo principų.

13. Rengiant teisinę išvadą turi būti įvertinta, ar teisės akto projektas pateiktas suinteresuotų institucijų išvadoms ir suinteresuotų asmenų pastaboms bei pasiūlymams gauti paskelbiant jį Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau – TAIS). Jeigu teisės akto projektas TAIS nepaskelbtas, teisinėje išvadoje atkreipiamas dėmesys, kad, siekiant užtikrinti Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 4 ir 5 punktuose įtvirtintus teisėkūros atvirumo, skaidrumo bei efektyvumo principus, teisės akto projektas privalo būti paskelbtas TAIS, nustatant Vyriausybės darbo reglamento 27 ar 28 punkte arba Ministerijų teisėkūros taisyklių 17 ar 19 punkte nurodytus teisės aktų projektų derinimo terminus. Ši nuostata *mutatis mutandis* taikytina ir tais atvejais, kai TAIS nurodyti teisinės išvados pateikimo terminai neatitinka Vyriausybės darbo reglamento 27 punkte ar Ministerijų teisėkūros taisyklių 17 punkte nustatytų terminų suinteresuotų institucijų išvadoms ir suinteresuotų asmenų pastaboms bei pasiūlymams pateikti. Jeigu teisės akto projektas pateiktas derinti pagal kompetenciją ne visoms ministerijoms, Vyriausybės įstaigoms, kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms ar kitiems suinteresuotiems asmenims, teikiant teisinę išvadą į tai atkreipiamas šio projekto rengėjo dėmesys.

14. Rengiant teisinę išvadą vertinamas ne tik norminio teisės akto projektas, bet ir lydimuosiuose dokumentuose (pvz., aiškinamajame rašte, atitikties lentelėje ir kt.) pateikta informacija. Turi būti įvertinta ir rašto, kuriuo teisės akto projektas teikiamas derinti, (toliau – teikimas) atitiktis Vyriausybės darbo reglamento 21–23 punktuose arba Ministerijų teisėkūros taisyklių 15 punkte nurodytiems reikalavimams bei atitiktis teisės akto projekto ir jo lydimųjų dokumentų vizavimo tvarkai, nurodytai Vyriausybės darbo reglamento 24 punkte arba Ministerijų taisyklių 16 punkte (toliau – vizavimo taisyklės). Jeigu kartu su derinamu teisės akto projektu pateikti ne visi lydimieji dokumentai, nurodyti Vyriausybės darbo reglamento 19 punkte ar Ministerijų taisyklių 14 punkte, arba teikimas neatitinka Vyriausybės darbo reglamento 21–23 punktuose ar Ministerijų teisėkūros taisyklių 15 punkte nurodytų reikalavimų, arba teisės akto projektas ir (ar) jo lydimieji dokumentai neatitinka vizavimo taisyklių, teikiant teisinę išvadą į tai atkreipiamas teisės akto projekto rengėjo dėmesys.

15. Atliekant teisės akto projekto vertinimą, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, vertinama informacija apie numatomo reguliavimo poveikį teisės sistemai, o pats teisės akto projektas vertinamas šios metodikos 1 priedo IX skyriuje nurodytais aspektais.

16. Atliekant numatomo reguliavimo vertinimą rekomenduotina atsižvelgti į įvairius tiek oficialius, tiek neoficialius informacijos šaltinius (posėdžių stenogramas, žiniasklaidoje paskelbtą informaciją ir kt.), susijusius su numatomo reguliavimo turiniu.

17. Jei teisinės išvados rengėjui kyla klausimų ar neaiškumų dėl numatomo reguliavimo tikslo ir teisinio pagrindo, priemonių, teisės akto formos ar pan., jis paprastai imasi veiksmų, kurie padėtų išsiaiškinti kilusius neaiškumus, (susisiekiama su teisės akto projekto rengėju ar kt.) ir apie trūkstamą informaciją nurodo teisinėje išvadoje. Jei numatomo reguliavimo tikslas teisės akto projekto lydimuosiuose dokumentuose apibrėžtas netiksliai, dviprasmiškai ir dėl to nėra galimybių įvertinti numatomo reguliavimo priemonių tinkamumo ir numatomo reguliavimo galimų pasekmių teisinei sistemai (toliau – galimos pasekmės), numatomo reguliavimo priemonės, galimos pasekmės ir atitiktis teisės technikos reikalavimams nevertinama. Teisinėje išvadoje nurodomos konkrečios nevertinimo priežastys.

18. Jei teisės akto projektą sudaro struktūriškai atskiros dalys (tvirtinama koncepcija, gairės, taisyklės, metodika ir pan.), teisinėje išvadoje turi būti tinkamai ir tiksliai vartojamos santrumpos, nurodančios teisės akto projektą ar jo struktūriškai atskirą dalį.

19. Teisinėje išvadoje teikiant pastabas rekomenduotina pateikti ir pasiūlymus, jei jiems pateikti nereikia specialių tam tikros srities žinių. Taip pat teikiant pastabas rekomenduotina plačiau paaiškinti visus neapibrėžtumus, prieštaravimus ir jų priežastis (pvz., vartojant tokius žodžius ar žodžių junginius kaip „lieka neapibrėžta“, „nesuderinta“, „nesureguliuota“, „lydimojame medžiagoje nepagrįsta“ paaiškinti, kas ir (ar) kodėl yra neapibrėžta, nesuprantama, dėl ko trūksta informacijos).

20. Jei nustatoma, kad numatomo reguliavimo nuostatas įtraukus į teisės sistemą atsirastų teisės normų kolizija ar konkurencija, teisinis reguliavimas bus nenuoseklus, prieštaringas, būtina atkreipti dėmesį, kad turi būti keičiamos teisės akto projekto nuostatos, jei jos prieštarauja galiojančių aukštesnės teisinės galios teisės aktų nuostatoms, arba sprendžiama, kuriam reguliavimui – galiojančiam ar teisės akto projekte numatomam – teiktinas prioritetas, jei nustatoma, kad prieštaravimas atsirastų tos pačios teisinės galios teisės aktuose, arba kartu siūloma keisti susijusių teisinį reguliavimą. Jeigu vertinamo teisės akto projekto nuostata, dėl kurios suderinamumo su Europos Sąjungos teise kyla abejonių, negali būti pakeista dėl aukštesnę teisinę galią turinčio teisės akto turinio, teisinėje išvadoje rekomenduojama teisėkūroje dalyvaujančiam subjektui inicijuoti tokio aukštesnės teisinės galios akto pakeitimą.

21. Jei pateiktas skubos tvarka derinti didelės apimties ir (ar) sudėtingas teisės akto projektas, vertinama, ar jis neturi esminių trūkumų, o kitais aspektais teisės akto projektas vertinamas atsižvelgiant į galimybes (pažymint apie tai išvadoje). Esminiais trūkumais laikytini teisės akto projekto trūkumai dėl:

21.1. galimo prieštaravimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo formuojamai oficialiajai konstitucinei doktrinai;

21.2. galimo prieštaravimo įstatymams ar kitiems teisės aktams arba nesuderinamumo su jais;

21.3. galimo prieštaravimo privalomojo pobūdžio Europos Sąjungos teisės aktams arba nesuderinamumo su jais;

21.4. netinkamos teisės akto formos (lygmens) – įstatymo ar įgyvendinamojo teisės akto;

21.5. pavedimo netinkamai parinktam subjektui (ne pagal kompetenciją) įgyvendinti numatomą reguliavimą arba tokio pavedimo nebuvimo, kai jis būtinas;

21.6. teisės akto projekto nepagrįstumo ir kitų teisėkūros principų pažeidimo;

21.7. reguliavimo poveikio (įskaitant ir reguliavimui įgyvendinti reikiamas lėšas), kai jį būtina nustatyti vertinimo metu, nenustatymo;

21.8. naujai siūlomų nustatyti reikalavimų, įpareigojimų ar draudimų (toliau – naujas reikalavimas) užtikrinimo sistemos nebuvimo ar netinkamumo;

21.9. teisės akto projekto įsigaliojimo netinkamo termino nurodymo ar jo nenurodymo;

21.10. pereinamųjų ir (ar) taikymo nuostatų nebuvimo;

21.11. įgyvendinamųjų teisės aktų priėmimo netinkamo termino nurodymo.

22. Antrą ar paskesnę kartą teikiant pastabas dėl to paties (patobulinto) teisės akto projekto, teisinėje išvadoje paprastai teikiamos pastabos dėl pakeisto reguliavimo, taip pat pakartojamos pirmiau teiktoje teisinėje išvadoje nurodytos pastabos, kurios dar yra aktualios, (arba pateikiama nuoroda į pirmiau teiktą teisinę išvadą, nurodant pirmiau teiktos teisinės išvados datą, rašto numerį, įvardijant aktualias pastabas). Jeigu dėl pastabų pateikta derinimo pažyma, bet išvados rengėjas su joje išdėstytais argumentais nesutinka, nurodoma, kodėl nepritariama derinimo pažymoje nurodytiems argumentams.

23. Teisinė išvada neteikiama, jei, nesuėjus Lietuvos Respublikos Seimo statuto 136 straipsnio 3 dalyje nustatytam Teisingumo ministerijos išvados pateikimo terminui, Vyriausybės darbo reglamento 27 ir 28 punktuose ar Ministerijų teisėkūros taisyklių 17 ir 19 punktuose nustatytiems derinimo terminams, teisės akto projektas netenka aktualumo (jis priimamas, atmetamas, TAIS paskelbiama nauja teisės akto projekto versija ar gaunama informacijos, kad teisės akto projektas atsiimtas).

III SKYRIUS TEISINĖS IŠVADOS TURINYS IR STRUKTŪRA

24. Rengiant teisinę išvadą dėl Aprašo 5.1 papunktyje nurodyto teisės akto projekto vertinami šie aspektai:

- 24.1. numatomo reguliavimo tikslas ir teisinis pagrindas;
- 24.2. numatomo reguliavimo priemonės;
- 24.3. galimos pasekmės;
- 24.4. teisės akto projekto atitiktis teisės technikos reikalavimams;
- 24.5. kiti svarbūs aspektai.

25. Teisinėje išvadoje teikiamos pastabos ir (ar) pasiūlymai (toliau – pastabos) tik dėl Aprašo 24.1–24.4 papunkčiuose nurodytų aspektų, dėl kurių turima pastabų, tokia tvarka:

25.1. Pastabos dėl numatomo reguliavimo tikslo ir teisinio pagrindo teikiamos teisinės išvados pradžioje. Jei teisės akto projektas apima struktūriškai atskirus ir pagal turinį savarankiškus dokumentus (programą, koncepciją ir pan.), reguliavimo tikslas ir teisinis pagrindas vertinami atskirai dėl kiekvieno dokumento.

25.2. Teikiant pastabas dėl numatomo reguliavimo priemonių pateikiama nuomonė dėl esminių, pagrindinių teisės akto projekte numatomų įtvirtinti reguliavimo priemonių, taip pat pateikiamos pastabos dėl teisės akto projekto atitikties teisės technikos reikalavimams, bet jos nelaikytinos esminėmis pastabomis. Siekiant dėstymo aiškumo, pastabos dėl atskirų numatomo reguliavimo priemonių gali būti išskiriamos, numeruojamos, įvardijamos (pvz., „1. Dėl papildomų įgaliojimų institucijai X suteikimo“, „4. Dėl terminuotų darbo sutarčių sudarymo ypatumų“, „Dėl pelno mokesčio lengvatos taikymo“ ir pan.). Pastabos dėl numatomo reguliavimo priemonių teikiamos po pastabų dėl numatomo reguliavimo tikslo ir teisinio pagrindo. Siekiant dėstymo rišlumo ir nuoseklumo, prireikus pastabos dėl numatomo reguliavimo priemonių dėstomos kartu su pastabomis dėl numatomo reguliavimo tikslo ir teisinio pagrindo ir (ar) pastabomis dėl galimų pasekmių.

25.3. Nustačius nesuderinamumą su Europos Sąjungos teisės aktais, turi būti teikiamas paaiškinimas, kodėl tam tikra nuostata gali būti laikoma neatitinkančia Europos Sąjungos teisės reikalavimų, kokia apimtimi nepritariama numatomo reguliavimo tikslui ar priemonėms, nurodant ir nepritarimo motyvus, kodėl šio tikslo negalima pasiekti pasirinktomis priemonėmis, dėl kokių priežasčių manoma, kad nebus pasiekti įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto tikslai ir pan. Teisinės išvados rengėjui rekomenduojama pasiūlyti galimą alternatyvią numatomo reguliavimo priemonę, kuria būtų pasiekti teisės akto projekto tikslai, jei šie tikslai yra suderinami su Europos Sąjungos teise ir tokiam pasiūlymui pateikti nereikia specialių tam tikros srities žinių. Nesant galimybės pasiūlyti alternatyvios numatomo reguliavimo priemonės, teisinėje išvadoje turėtų būti teikiamas pasiūlymas teisės akto projekte neįtvirtinti su Europos Sąjungos teise nesuderinamų nuostatų arba teisės akto projekto rengėjui siūloma pačiam ieškoti alternatyvių numatomo reguliavimo sprendimų.

25.4. Pastabos dėl galimų pasekmių paprastai dėstomos kartu su pastabomis dėl numatomo reguliavimo priemonių, taip pat jos gali būti dėstomos kartu su pastabomis dėl numatomo reguliavimo tikslo ir teisinio pagrindo (atsižvelgiant į pastabų susietumą). Jei pastabos dėl galimų pasekmių dėstomos atskirai (norint jas pabrėžti ar išskirti), jos pateikiamos po pastabų dėl numatomo reguliavimo tikslo ir teisinio pagrindo ir pastabų dėl numatomo reguliavimo priemonių.

25.5. Teisinėje išvadoje pateikiamos tik esminės pastabos dėl teisės akto projekto atitikties teisės technikos reikalavimams, o kitos pastabos dėl teisės technikos ir (ar) redakcinės pastabos perduodamos teisės akto projekto rengėjui elektroniniu paštu ir apie tai nurodoma teisinėje išvadoje. Jei dėl teisinėje išvadoje pateiktų pastabų būtina iš esmės peržiūrėti ir pakeisti siūlomą teisinį

reguliavimą, pastabos dėl teisės technikos ir redakcinės pastabos neteikiamos, apie tai nurodoma teisinėje išvadoje.

26. Jei yra kitų svarbių nagrinėtinų aspektų, tiesiogiai nesietinų su Aprašo 24.1–24.4 papunkčiuose nurodytais aspektais, atliekant numatomo reguliavimo vertinimą būtina juos nurodyti.

27. Jei nėra pastabų dėl visų Aprašo 24 punkte nurodytų aspektų, teisinėje išvadoje nurodoma, kad Teisingumo ministerija pastabų ir pasiūlymų neturi.

IV SKYRIUS NUMATOMO REGULIAVIMO VERTINIMAS

28. Teikiant pastabas:

28.1. dėl reguliavimo tikslo ir teisinio pagrindo reikia įvertinti:

28.1.1. ar reguliavimo tikslas teisės akto projekto lydimuosiuose dokumentuose yra apibrėžtas tiksliai ir nedviprasmiškai;

28.1.2. ar lydimuosiuose dokumentuose nurodytas problemos, kurią spręsti siūloma nustatant numatomą reguliavimą, pagrindimas, ar jis yra pakankamas (ar įvertinta Konstitucinio Teismo formuojama oficialioji konstitucinė doktrina dėl teisės aktų, įtvirtinančių panašias ar analogiškas teisės normas, atitiktis Konstitucijai, įstatymams, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika dėl atitinkamų teisės normų taikymo, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika dėl panašaus ar analogiško teisinio reguliavimo);

28.1.3. ar tinkamas teisės akto projekto teisinis pagrindas (ar projektas parengtas remiantis galiojančiais teisės aktais). Jeigu teisės akto projektu siekiama įgyvendinti dar nepriimto įstatymo nuostatas, teisinė išvada dėl tokio projekto neteikiama, jeigu kitaip nenusprendžia teisingumo ministras, teisingumo viceministras ar Teisingumo ministerijos kancleris, kartu informuojant rengėją, kad toks teisės akto projektas, įvertinus Seimo diskreciją nepritari arba pakeisti svarstomo įstatymo projekto nuostatas, galėtų būti teikiamas Vyriausybei svarstyti tik priėmus ir paskelbus įstatymą, kuriuo vadovaujantis šis projektas galėtų būti parengtas;

28.1.4. ar numatomo reguliavimo tikslas dera su kituose tos pačios ar aukštesnės teisinės galios nacionaliniuose teisės aktuose, taip pat tarptautiniuose ir Europos Sąjungos teisės aktuose įtvirtintais tikslais ir principais;

28.1.5. ar numatomas reguliavimas nebuvo nustatytas anksčiau ir vėliau pakeistas kaip netinkamas ar dėl kitų priežasčių; ar nebuvo anksčiau priimtos ir vėliau pakeistos analogiškos teisės normos;

28.1.6. ar keliamam tikslui pasiekti būtina keisti teisinį reguliavimą (ar nėra galiojančio teisinio reguliavimo, kuriuo tikslas šiuo metu yra pasiektas; ar tikslui pasiekti nebūtų pakankamas praktikos keitimas, kai įstatymas netinkamai aiškinamas ir taikomas arba apskritai netaikomas, nors reikiamas teisinis reguliavimas yra; ar tikslui pasiekti neužtektų tam tikrų organizacinių, finansinių priemonių pritaikymo ir pan.).

28.2. dėl numatomo reguliavimo priemonių ir galimų pasekmių reikia įvertinti:

28.2.1. ar numatomas reguliavimas neprieštaruja Konstitucijai, įstatymams ir įstatymų lydimiesiems aktams, kitiems teisės aktams, ar atitinka strateginio planavimo dokumentų nuostatas;

28.2.2. ar pasirinkta tinkama teisės akto forma – įstatymas ar įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas. Tam tikri visuomenės prioritetiniai dalykai, pvz., konstitucinių asmens teisių ir laisvių ribojimas, turi būti reguliuojami tik įstatymais (žr. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1994 m. sausio 19 d. nutarimą byloje Nr. 4/93, kuriame konstatuota, kad nuosavybės santykius ir šių santykių dalyvių subjektyvinių teisių turinį reguliuoja įstatymai, o ne įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai; kad įstatymo įgyvendinamuoju teisės aktu realizuojamos teisės normos, tačiau toks teisės aktas negali pakeisti paties įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios savo galia konkuruotų su įstatymo normomis);

28.2.3. ar numatomo reguliavimo priemonės padėtų pasiekti numatomą tikslą;

28.2.4. ar formuluojant konkrečių numatomo reguliavimo priemonių turinį laikytasi teisėkūros principų, įtvirtintų Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnyje;

28.2.5. ar yra kitų teisinio reguliavimo priemonių, kuriomis būtų galima numatomo reguliavimo tikslą pasiekti veiksmingiau ir ekonomiškiau;

28.2.6. ar numatomo reguliavimo priemonės yra proporcingos siekiamam tikslui ir būtinos teisiniui reguliavimui tobulinti, ar numatomo reguliavimo tikslo negalima pasiekti mažiau apribojimų, įpareigojimų ar draudimų nustatančiomis priemonėmis (žr. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2009 m. kovo 2 d. nutarimą byloje Nr. 28/08, kuriame konstatuota, kad tam tikro ūkio subjekto teisės ir teisėti interesai negali būti ribojami daugiau nei būtina viešajam interesui užtikrinti, kad valstybė, reguliuodama ūkinę veiklą, turi laikytis asmens ir visuomenės interesų derinimo principo ir kt.);

28.2.7. ar numatomas reguliavimas nekliudytų sudaryti lygių galimybių visiems asmenims ginti savo teises, teisėtus interesus ir siekti teisingumo;

28.2.8. ar teisės akto projekto nuostatos atitinka Konstitucijos 5 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą principą „Valdžios galias riboja Konstitucija“, kuris reiškia, kad įstatymais ar kitais teisės aktais subjektams negali būti suteiktos tokios teisės, kurios Konstitucijoje priskirtos kitiems subjektams, arba perduotos Konstitucijoje priskirtos teisės, taip pat negali būti suteiktos teisės, kurios paneigtų arba kaip nors apribotų ar suvaržytų šių subjektų konstitucinę teisę ir pareigą vykdyti Konstitucijos jiems priskirtas galias;

28.2.9. ar nustatant naują reikalavimą yra tinkama šio reikalavimo privalomumą užtikrinanti sistema – ar galiojančiuose teisės aktuose nustatytos tinkamos, proporcingos sankcijos už naujo reikalavimo nesilaikymą, ar tinkama šių sankcijų laikymosi priežiūra, institucinė sandara; ar nustatoma, kad už naujo reikalavimo nesilaikymą numatoma taikyti daugiau nei vieną sankciją, ar numatoma diferencijuoti taikomas sankcijas (žr. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. spalio 6 d. nutarimą byloje Nr. 12/98, kuriame konstatuota, kad įstatyme nustatyti draudimai turi būti pagrįsti, adekvatūs siekiamam tikslui, nediskriminaciniai, aiškiai suformuluoti; taip pat žr. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2008 m. sausio 21 d. nutarimą byloje Nr. 02/06-23/06-37/06-50/06-31/07, kuriame pažymėta, kad už teisės pažeidimus valstybės nustatomos poveikio priemonės turi būti proporcingos (adekvačios) teisės pažeidimui, turi atitikti siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus, neturi varžyti asmens akivaizdžiai labiau negu reikia šiems tikslams pasiekti; nustatomas nuobaudas būtina diferencijuoti taip, kad jas taikant būtų galima atsižvelgti į teisės pažeidimo pobūdį, į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes, kad atsižvelgiant į tai būtų galima skirti mažesnę nuobaudą nei sankcijoje numatyta minimali, ir kt.);

28.2.10. ar pasirinktas tinkamas teisinio reguliavimo metodas: reguliuojant civilinius santykius dominuoja dispozityvus teisinio reguliavimo metodas, o reguliuojant administracinius santykius – imperatyvus teisinio reguliavimo metodas;

28.2.11. jei teisės akto projektas parengtas įgyvendinant numatomo reguliavimo koncepciją – ar teisės akto projekte siūlant numatomo reguliavimo priemones nėra nukrypta nuo esminių koncepcijos sprendinių;

28.2.12. ar numatomo reguliavimo priemonių įgyvendinimas neprieštarautų galiojančiuose teisės aktuose nustatytiems tikslams, Europos Sąjungos ir tarptautinei teisei;

28.2.13. ar priėmus teisės akto projektą neatsirastų teisės normų (teisinio reguliavimo) kolizijos ar konkurencijos, ar teisinis reguliavimas išliktų nuoseklus, neprieštaringas;

28.2.14. ar, laikantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnyje nustatytų reikalavimų, numatyti tinkami numatomo reguliavimo įsigaliojimo terminai (pvz., ar laikomasi dviejų datų taisyklės, ar teisės akto įsigaliojimo terminas yra toks, kad būtų galima tinkamai pasirengti įgyvendinti teisės aktą; ar įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų įsigaliojimo terminai suderinti su atitinkamų įstatymo nuostatų įsigaliojimo terminais; ar siūlomi tinkami numatomo reguliavimo įsigaliojimo terminai, atsižvelgiant į teisės akto projektu įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto terminus, ir pan.);

28.2.15. ar numatomos teisės akto projekto baigiamosios nuostatos dėl iki teisinio reguliavimo pakeitimų įsigaliojimo pradėtų procedūrų vykdymo įsigaliojus teisinio reguliavimo pakeitimams;

28.2.16. ar numatomas reguliavimas nėra atkartojantis jau įtvirtinto reguliavimo nuostatas; įstatymo įgyvendinamuoju teisės aktu turėtų būti nustatyta tinkama įstatymo nuostatų įgyvendinimo tvarka, o ne pažodžiui atkartojamos įstatymu įtvirtinto reguliavimo nuostatos; toks atkartojimas neatitinka teisės akto esmės ir paskirties, yra netikslingas ir lemia teisės akto keitimo būtinybę kiekvienu atveju, kai keičiamos įstatymo nuostatos;

28.2.17. ar numatomas reguliavimas nesukels viešojo administravimo institucijų funkcijų dubliavimosi;

28.2.18. ar atliktas numatomo reguliavimo poveikio aktualioms sritims vertinimas, ar nurodytos teigiamos ir neigiamos galimos pasekmės;

28.2.19. ar įgyvendinus numatomo reguliavimo priemones nekils (nepadidės galimybė kilti) neigiamų pasekmių atskiriems subjektams ar jų grupėms, nepadidės administracinė našta verslui ir gyventojams);

28.2.20. ar pateiktos ir (ar) viešai paskelbtos studijos, tyrimai, kuriais rėmėsi teisės akto projekto rengėjas, pasiūlydamas nustatyti numatomą reguliavimą; ar įvertinta kitų valstybių patirtis (ypač tais atvejais, kai siūlomi esminiai teisinio reguliavimo pakeitimai); ar buvo atsižvelgta į aktualius, reikšmingus tyrimus ir pasiūlymus, visuomenės apklausos rezultatus, statistinius duomenis; ar remiamasi oficialiai pateikta informacija apie spęstiną problemą ar neoficialia informacija.

28.3. dėl teisės akto projekto atitikties Europos Sąjungos teisei reikia įvertinti:

28.3.1. ar teisės akto projekto nuostatos suderinamos su konkrečiais įgyvendinamais Europos Sąjungos teisės aktais, ar numatytasis teisės akto projekto tikslas yra suderinamas su tokių Europos Sąjungos teisės aktų tikslais, ar teisės akto projekto nuostatomis bus pasiekti įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto tikslai, taip pat ar teisės akto projektu numatomo reguliavimo priemonių įgyvendinimas neprieštaraus Europos Sąjungos teisės aktui;

28.3.2. ar teisės akto projektas ir juo numatomo reguliavimo priemonių įgyvendinimas atitinka kitų Europos Sąjungos teisės aktų nuostatas, be kita ko:

28.3.2.1. Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos normas;

28.3.2.2. bendruosius Europos Sąjungos teisės principus;

28.3.2.3. Europos Sąjungos teismų praktiką;

28.3.3. jei teisės akto projektu siūloma pasinaudoti galimybe nukrypti nuo Europos Sąjungos teisės normų ar apriboti pagrindines judėjimo laisves ar kitas privatiems subjektams suteiktas teises, įvertinti, ar tokios nuostatos pagrįstos teisėtais tikslais ir proporcingos (ar teisės akto projekto lydimuosiuose dokumentuose pakankamai ir įtikinamai pagrindžiamas tokių nuostatų būtinumas ir tinkamumas ar, atvirkščiai, alternatyvių priemonių netinkamumas).

28.3.4. ar įgyvendinant Europos Sąjungos teisės aktą teisės akto projekte nenustatomas papildomas (perteklinis palyginti su Europos Sąjungos teisės reikalavimais) nacionalinis reguliavimas, kurio būtinumas nėra pagrįstas teisės akto projekto lydimuosiuose dokumentuose;

28.3.5. jei įgyvendinamas Europos Sąjungos teisės aktas suteikia valstybei galimybę pasirinkti alternatyvius konkrečių jo nuostatų įgyvendinimo būdus arba jei Europos Sąjungos teisės akte numatytas valstybei neprivalomas teisinis reguliavimas, įvertinama, ar teisės akto projekto lydimuosiuose dokumentuose nurodyti motyvai, kodėl siūloma konkreti iš galimų alternatyvų arba projekte įtvirtinti neprivalomas nuostatas, arba kodėl nenumatoma jų įtvirtinti. Jei motyvų nėra, turi būti nurodytos alternatyvios galimybės (dėl neprivalomų įgyvendinti Europos Sąjungos teisės akto nuostatų) ir pateikiamas pasiūlymas pagrįsti pasirinktą numatomo reguliavimo alternatyvą pateikiant alternatyvą pagrindžiantį poveikio vertinimą arba išdėstomos pastabos, jei toks konkrečią alternatyvą pagrindžiantis poveikio vertinimas yra nepakankamas ar neįtikinamas;

28.3.6. ar teisės akto projekto pakeitimas pagrįstai motyvuotas atsižvelgus į Europos Sąjungos teisės reikalavimus;

28.3.7. ar teisės akto projekte nurodyti Europos Sąjungos teisės aktai yra galiojantys;

28.3.8. ar teisės akto projektu nėra ribojama konkurencija rinkoje, visų pirma, ar nėra sukuriamas išskirtinių sąlygų vienam rinkoje veikiančiam subjektui, ar vieniems rinkos subjektams nėra suteikiama privilegijų kitų konkuruojančių subjektų atžvilgiu, ar teisės akto projektu nėra

siūloma teikti valstybės pagalbą, kuri galėtų prieštarauti Europos Sąjungos teisės nuostatom. Jei šiems aspektams įvertinti nepakanka turimos informacijos ar laiko, teisėkūroje dalyvaujantiems subjektams turi būti pasiūlyta teisės akto projektą (ar konkrečias jo nuostatas) suderinti su Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba;

28.4. dėl tarptautinės sutarties arba kito tarptautinio pobūdžio susitarimo projekto reikia nustatyti, ar aiškiai suformuluotas susitarimo dalykas, tikslai, šalių teisės ir pareigos, nustatyti įgyvendinimo mechanizmai ir ginčų sprendimo tvarka, išdėstytos susitarimo įsigaliojimo, keitimo ir nutraukimo nuostatos. Kai teisinė išvada rengiama dėl tarptautinės neratifikuojamos sutarties, papildomai įvertinama, ar ši sutartis neprieštarauja nacionaliniams įstatymams;

28.5. dėl teisės akto projekto atitikties teisės technikos reikalavimams reikia įvertinti:

28.5.1. ar teisės akto projekto tekstas yra suprantamas, tikslus, aiškus, nedviprasmiškas ir atitinka kitus reikalavimus, nustatytus Teisėkūros pagrindų įstatyme ir Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijose, patvirtintose Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“;

28.5.2. ar teisės akto projekte siūlomi vartoti teisės terminai suderinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka;

28.5.3. ar teisės akto projekte siūlomi vartoti teisės terminai atitinka galiojantį teisinį reguliavimą, ar dera su panašius teisinius santykius reguliuojančiuose teisės aktuose vartojamais terminais;

28.5.4. ar įstatymo projekte ir (ar) jo lydimuosiuose dokumentuose nurodyti įstatymui įgyvendinti reikalingi teisės aktai; jei taip, ar visi jie susiję su numatomu reguliavimu, ar jų pakanka tinkamam įstatymo įgyvendinimui užtikrinti;

28.5.5. ar įgyvendinamojo teisės akto preambulėje tinkamai nurodytas jo priėmimo teisinis pagrindas;

28.5.6. ar tinkamai teisės akto projekte nurodytos laikinai galiosiančios teisės normos (pvz., ar numatytas, esant poreikiui, iki pakeitimo galiojusios normos galiojimo atkūrimas);

28.5.7. ar teisės akto projekto nuostatos atitinka Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 1R-72 „Dėl Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo patvirtinimo“, nuostatas;

28.5.8. kai teisinė išvada rengiama dėl tarptautinių sutarčių ir kitų tarptautinio pobūdžio susitarimų projektų:

28.5.8.1. ar susitarimo teksto struktūra atitinka tarptautinių sutarčių rengimo praktikoje nustatytą formą;

28.5.8.2. ar tarptautinio susitarimo šalys yra atitinkamų tarptautinių konvencijų, į kurias daroma nuoroda preambulėje ar turinyje, dalyvės ir dėl to reikia tikslinti šio susitarimo projektą;

28.5.8.3. ar susitarimo projekte tinkamai pateikiamos nuorodos į kitas tarptautines sutartis, teisės aktus ar dokumentus – ar nurodomi tikslūs jų pavadinimai, datos, šias sutartis sudariusios arba teisės aktus ar dokumentus priėmusios institucijos ir kita identifikacinė informacija;

28.5.8.4. ar nurodoma, kokiomis kalbomis sudaromas susitarimas, susitarimo egzempliorių skaičius ir kuria teksto versija bus vadovaujamas, jei būtų neatitikimų tarp skirtingų kalbinių versijų;

28.6. dėl kitų svarbių aspektų reikia įvertinti:

28.6.1. ar numatyta, pvz., Vyriausybės programoje ar kituose teisės aktuose, prieš rengiant teisės akto projektą, parengti numatomo reguliavimo koncepciją, atlikti teisinio reguliavimo analizę arba tyrimą;

28.6.2. ar pateiktos ir (ar) paskelbtos visos teisės akto sudedamosios dalys (priedai, žemėlapiai, brėžiniai ir pan.), teisės aktui priimti būtinų dokumentų (kitų institucijų sprendimų, kadastrinių matavimų bylų ir pan.) kopijos;

28.6.3. ar teisės akto (-ų) projekto (-ų) lydimieji dokumentai parengti vadovaujantis ekonomiškumo ir racionalumo principais, ar skirtinguose dokumentuose nekartojamos tos pačios nuostatos, ar šie dokumentai tarpusavyje suderinti (pvz., tuo pačiu tikslu rengiant kelių susijusių įstatymų projektus rekomenduotina rengti vieną bendrą aiškinamąjį raštą, o rengiant susijusių

įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų projektus – vieną numatomo reguliavimo poveikio vertinimo pažymą; teikime glaustai dėstyti tik pačias pagrindines kitų lydimųjų dokumentų nuostatas, jų išsamiai nekartojant ir pan.);

28.6.4. ar numatoma atlikti *ex post* vertinimą, kai tai būtina pagal Teisėkūros pagrindų įstatymo 24 straipsnio 1 dalies nuostatas. Ar peržiūros nuostata, jei tokia yra numatyta, atitinka Galiojančio teisinio poveikio *ex post* vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gegužės 5 d. nutarimu Nr. 308 „Dėl Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodikos ir ataskaitos formos patvirtinimo“, reikalavimus;

28.6.5. ar teisės akto projekto nuostatos atitinka Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“:

28.6.5.1. ar teisės akto projektas įtrauktas į Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo ir (ar) įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS). Jei teisės akto projektas neįtrauktas – prašoma tikslinti planą;

28.6.5.2. ar kartu su teisės akto projektu pateikta Europos Sąjungos teisės akto ir jį įgyvendinančio teisės akto projekto nuostatų atitikties lentelė (pastabos dėl atitikties lentelės gali būti teikiamos teisinėje išvadoje ypač tuo atveju, kai dėl šioje lentelėje esančių duomenų kyla abejonių dėl Europos Sąjungos teisės akto įgyvendinimo ir (ar) perkėlimo esmės ar lygmenų; jei atitikties lentelė neįkelta į LINESIS, prašoma ją įkelti ir nurodoma, kad pastabos dėl šios lentelės bus teikiamos per LINESIS);

28.6.5.3. ar visi su teisės akto projekto nuostatomis susiję Europos Sąjungos teisės aktai nurodyti teisės akto projekte ar jo lydimuosiuose dokumentuose;

28.6.6. kitus svarbius aspektus.

V SKYRIUS

TARPINSTITUCINIO PASITARIMO IR VYRIAUSYBĖS POSĖDŽIO MEDŽIAGOS VERTINIMAS

29. Vertinant teisės akto projektą, pateiktą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime ar Vyriausybės posėdyje, įvertinama:

29.1. ar šis projektas atitinka vieną iš Aprašo 5 punkte nurodytų sąlygų;

29.2. jeigu projektas atitinka vieną iš Aprašo 5 punkte nurodytų sąlygų, ar buvo jis suderintas su Teisingumo ministerija;

29.3. jeigu projektas buvo teiktas derinti Teisingumo ministerijai, ar dėl jo teikta Teisingumo ministerijos teisinė išvada;

29.4. jeigu dėl projekto teikta Teisingumo ministerijos teisinė išvada, ar joje nurodytos pastabos vis dar aktualios, ar į jas atsižvelgta; jei neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, ar apie tai pateikta informacija derinimo pažymoje ir ar priimtini šioje pažymoje pateikti argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabas;

29.5. jeigu teikta Teisingumo ministerijos teisinė išvada, ar yra esminių projekto pakeitimų, palyginti su paskutiniu teiktu derinti teisės akto projektu. Esminiais pakeitimais laikytini šie pakeitimai:

29.5.1. kai keičiamas teisės akto tikslas ar teisinio reguliavimo kryptis (pvz., rekomendacinio pobūdžio reguliavimas keičiamas privalomu);

29.5.2. kai nustatomos naujos teisės ar pareigos. Atsiranda nauji subjektai, kuriems taikomas teisinis reguliavimas, arba jiems nustatomos papildomos pareigos ar apribojimai;

29.5.3. kai iš esmės keičiamos jau nustatytos teisės ir (ar) pareigos (pvz., didinamos sankcijos, nustatoma platesnė atsakomybė, keičiami nuostatų taikymo kriterijai ir pan.);

29.5.4. kai keičiamas teisinio reguliavimo taikymo mastas – plečiamas ar siaurinamas subjektų ratas, veiklų, teritorijų ar situacijų apimtis;

29.5.5. kai nustatomi nauji instituciniai ar procedūriniai sprendimai (pvz., nauja institucija, nauja leidimų ar priežiūros tvarka);

29.5.6. kai daromas reikšmingas poveikis biudžetui ir (ar) administracinei naštai (pakeitimai lemia papildomas valstybės išlaidas ar reikšmingai didina administracinę naštą).

30. Nustačius tarpinstituciniame pasitarime ar Vyriausybės posėdyje pateikto svarstyti teisės akto projekto neatitiktį bent vienam iš Aprašo 29 punkte nurodytų aspektų, apie tai informuojami Teisingumo ministerijos atstovai, dalyvaujantys pasitarime ar posėdyje.

31. Jeigu nustatomi esminiai teisės akto projekto pakeitimai, palyginti su paskutiniu teiktu derinti teisės akto projektu, naujos šio projekto nuostatos sisteminiu aspektu nevertinamos (šiuo atveju vertinama tiek, kiek tai susiję su teisingumo ministrai pavestomis valdymo sritimis, arba jeigu kitaip nenusprendžia teisingumo ministras, teisingumo viceministras ar Teisingumo ministerijos kancleris) ir nurodomas poreikis projektą teikti derinti pakartotinai Vyriausybės darbo reglamento 18 punkte nustatyta tvarka.

32. Nustačius tarpinstituciniame pasitarime ar Vyriausybės posėdyje pateikto svarstyti teisės akto projekto neatitiktį:

32.1. Aprašo 29.2 papunktyje nurodytam aspektui – teisės akto projektas nevertinamas ir apie tai informuojami Teisingumo ministerijos atstovai, dalyvaujantys pasitarime ar posėdyje;

32.2. Aprašo 29.3 papunktyje nurodytam aspektui – jeigu tarpinstitucinio pasitarimo ar Vyriausybės posėdžio organizavimo dieną nėra pasibaigęs teisės akto projekto derinimo terminas, teisinė išvada teikiama Vyriausybės darbo reglamento 27 punkte nustatyta tvarka (išskyrus atvejį, kai teisingumo ministras, teisingumo viceministras ar Teisingumo ministerijos kancleris nusprendžia kitaip) ir apie tai bei nustatytus šio projekto esminius trūkumus informuojami Teisingumo ministerijos atstovai, dalyvaujantys pasitarime ar posėdyje.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Pasikeitus Apraše nurodytų norminių teisės aktų nuostatoms, teisės aktams netekus galios arba įsigaliojus naujiems aukštesnės teisinės galios teisės aktams, kurie kitaip reguliuoja Apraše aptariamus aspektus, Aprašu vadovaujamosi tiek, kiek jo nuostatos neprieštaruja galiojantiems aukštesnės teisinės galios teisės aktams, atsižvelgiant į pasikeitusį juose įtvirtintą teisinį reguliavimą.
